

Проект ЄС “Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей”

КОНФЕРЕНЦІЯ

“Оцінка потреб дитини
як інструмент забезпечення ефективності
надання соціальних послуг сім’ї,
яка опинилася у складних життєвих обставинах”

25 червня 2007 року

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

“Оцінка потреб дитини в контексті загальних закономірностей розвитку особистості”

Ірина Зверєва

*Головний консультант з науково-методичного забезпечення
Проекту ЄС “Розвиток інтегрованих соціальних служб для
вразливих сімей і дітей”,
доктор педагогічних наук, професор*

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

Періодизація – поділ життєвого циклу на окремі етапи

Проект фінансується
Європейським Союзом

Особистість

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

Особистість – усвідомлення себе,
зовнішнього світу та свого місця в ньому

Ознаки особистості:

- розумність
- відповідальність
- свобода
- особиста гідність
- індивідуальність

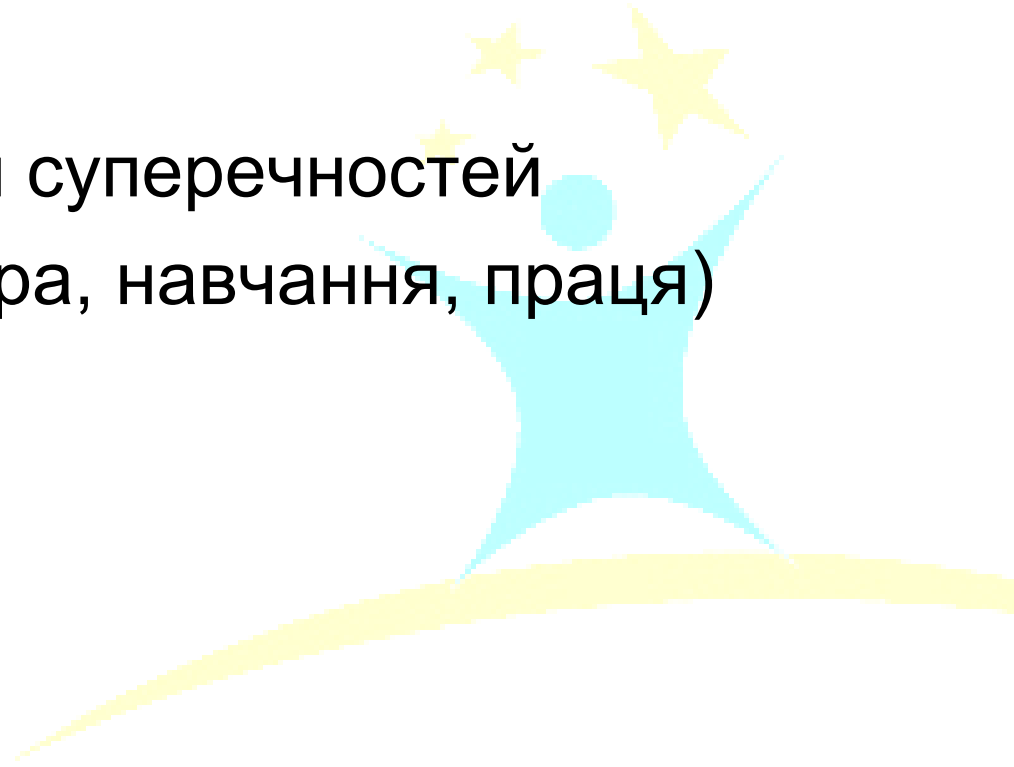
Проект фінансується
Європейським Союзом

Розвиток відбувається

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

- в єдності біологічного та соціального в людині
- діалектично
- шляхом вирішення суперечностей
- через діяльність (гра, навчання, праця)

Проект фінансується
Європейським Союзом

Перешкоди розвитку

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

- страх, що викликає невпевненість у собі, комплекс неповноцінності
- несправедливі звинувачення, приниження
- нервові напруження, стреси
- самотність
- тотальна неуспішність

Проект фінансується
Європейським Союзом

Періодизація психічного розвитку дитини

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

В основі періодизації психічного розвитку дитини Л.С.Виготського лежить поняття **провідної діяльності**, що характеризується трьома ознаками:

1. Діяльність має бути **сміслоутворюючою** для дитини.
2. У контексті цієї діяльності виникають **базові стосунки** з дорослими та однолітками.
3. У результаті засвоєння провідної діяльності в дитини виникають вікові **новоутворення**

Проект фінансується
Європейським Союзом

Вікова періодизація Л.С. Виготського

working for a world where children
are safe and secure

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

- немовлячий вік – криза новонародженості (2 місяці – 1 рік)
- раннє дитинство (1 – 3 роки) – криза 1 року
- дошкільний вік (3 – 7 років) – криза 3 років
- шкільний вік (8 – 12 років) – криза 7 років
- криза 13 років
- пубертатний вік (14 – 17 років) – криза 17 років

Проект фінансується
Європейським Союзом

Характеристики віку за Д.Б. Ельконіним

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

- соціальна ситуація розвитку;
- провідна діяльність, яка розвивається послідовно:
безпосередньо-емоційне спілкування, предметно-маніпуляційна діяльність, навчальна діяльність, рольова гра, інтимно-особистісне спілкування, навчально-професійна діяльність;
- вікові новоутворення, які формуються в кінці періоду;
- кризи

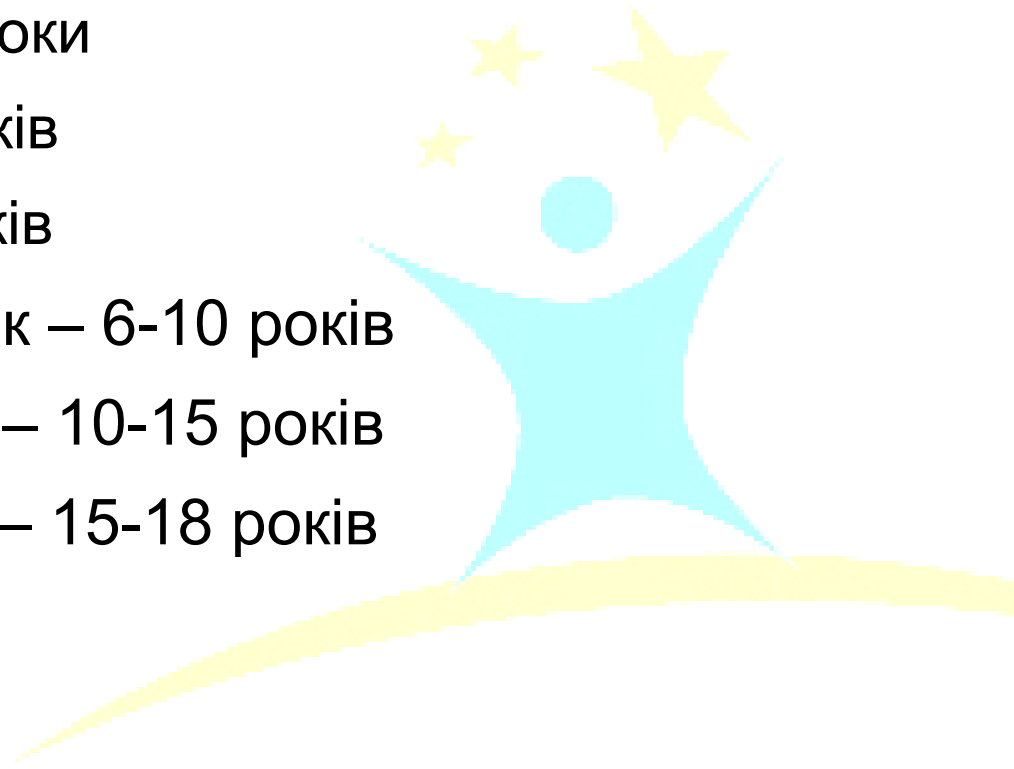
Проект фінансується
Європейським Союзом

Сучасна періодизація дитячого віку

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

- Немовлячий вік – до 1 року
- Переддошкільний період – 1-3 роки
- Дошкільний вік – 3-6 років
 - Молодший – 3-4 роки
 - Середній – 4-5 років
 - Старший – 5-6 років
- Молодший шкільний вік – 6-10 років
- Середній шкільний вік – 10-15 років
- Старший шкільний вік – 15-18 років

Проект фінансується
Європейським Союзом

Повний життєвий цикл за Е.Еріксоном

working for a world where children
are safe and secure

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

Стадії	Радіус значимих відношень	Основний вибір або кризове протиріччя віку	Позитивне новоутворення віку	Деструктивні новоутворення віку
Немовлячий вік 0-1 рік	Мати	Віра та надія – безнадійності	Довіра, надія	Відхід від спілкування та діяльності
Раннє дитинство 2-3 роки	Батьки	Самостійність – залежність, сором, сумніви	Воля	Нав'язливість (імпульсивність або згоджувальність)
Вік гри 3-5 років	Сім'я	Особиста ініціатива – почуття вини та страх	Цілеспрямованість	Заторможеність

Проект фінансується
Європейським Союзом

Прив'язаність

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

1. Взаємний процес утворення зв'язку між людьми на рівні **рефлексів**, що зберігається невизначений час навіть, якщо ці люди не живуть разом; зв'язок, що дає почуття захищеності і безпеки

(Джон Боулбі)

2. Близький зв'язок між двома людьми, який не залежить від їх місцезнаходження та слугує джерелом їх **емоційної** близькості»

(Віра Фалберг)

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

Прив'язаність та втрата знаходяться
в серці всієї роботи по захисту прав дітей

Віра Фалберг

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

**Найбільш важливим для формування
прив'язаності дитини до дорослого
є вміння дорослого сприймати будь-які
сигнали дитини та відгукуватися на них**

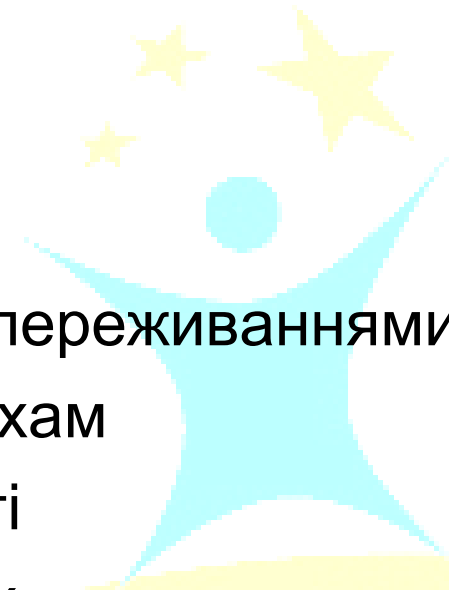
Проект фінансується
Європейським Союзом

Якщо прив'язаність сформована

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

- дитина нормально розвивається
- навчається розрізняти свої почуття та почуття інших
- мислить логічно
- розвиває соціальні зв'язки
- розвиває свідомість
- довіряє оточуючим
- стає впевненою в собі
- краще справляється зі стресами та переживаннями
- менше заздрить, не піддається страхам
- розвиває почуття власної значимості
- проявляє любов та ніжність до інших

(Віра Фалберг)

Проект фінансується
Європейським Союзом

Способи «пробудження» та формування прив'язаності в дітей

working for a world where children
are safe and secure

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

1. Цикл «збудження – релаксація»

(потреба – вираження протесту – задоволення потреби – заспокоєння – нова потреба – і т.д.)

2. «Цикл позитивної взаємодії»

(батьки ініціюють стимулюючу взаємодію з дитиною – дитина відгукується позитивно – і т.д.)

3. «Цикл активного пошуку допомоги зовні»

(батьки звертаються в різноманітні організації, де вони можуть отримати допомогу в лікуванні, навчанні, дозвіллі і т.п.)

Вера Фалберг

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

Потреба дитини в безпеці є базовою

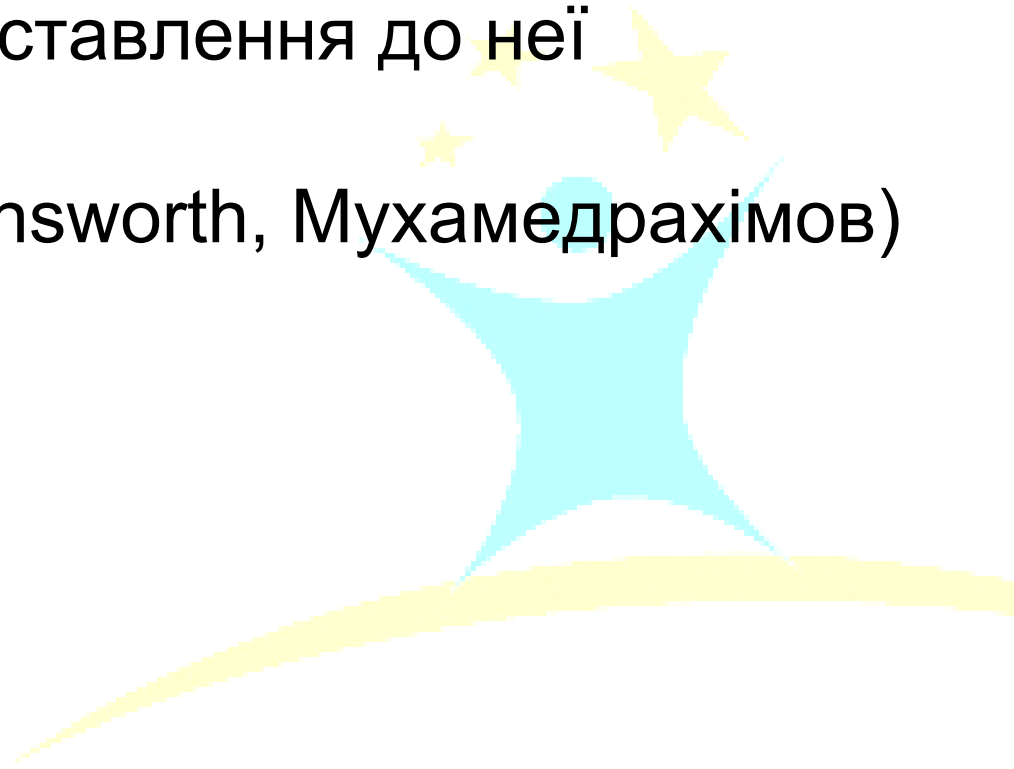

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

Сила та якість прив'язаностей більшою
мірою залежать від поведінки батьків стосовно
дитини та від якості їх ставлення до неї
(Ainsworth, Мухамедрахімов)

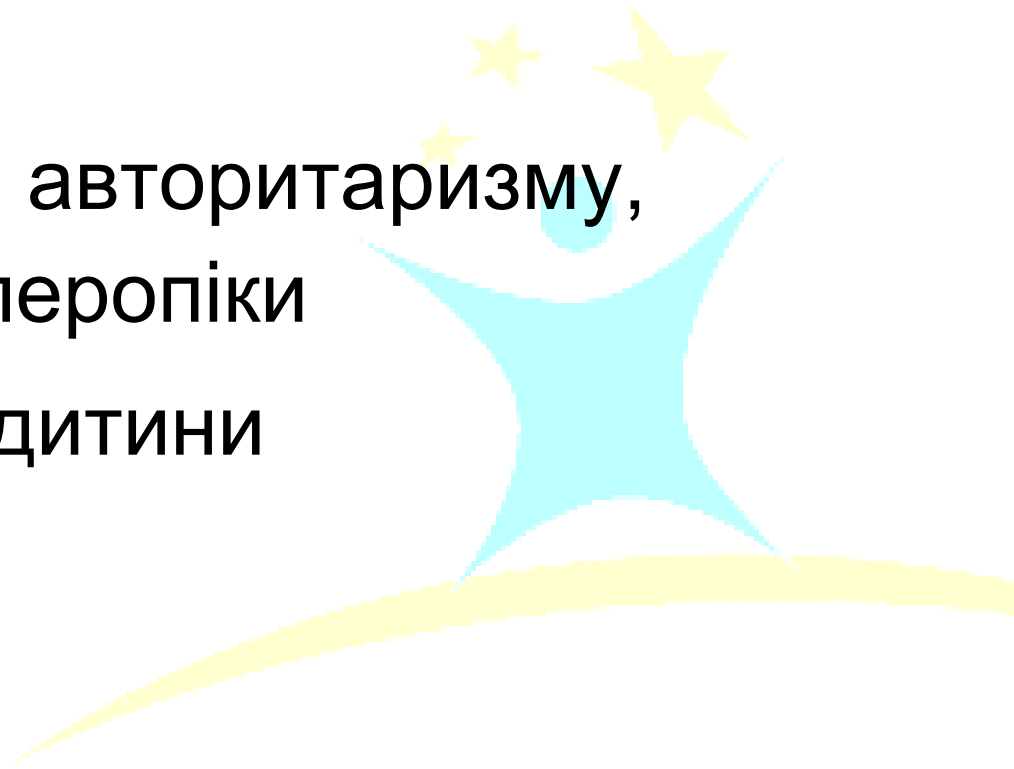
Проект фінансується
Європейським Союзом

Фактори «порушення» потреб дитини

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

- порушене материнське ставлення
- неадекватність спілкування з дитиною
- прояви матер'ю авторитаризму, відчуждення, гіперопіки
- інфантилізація дитини

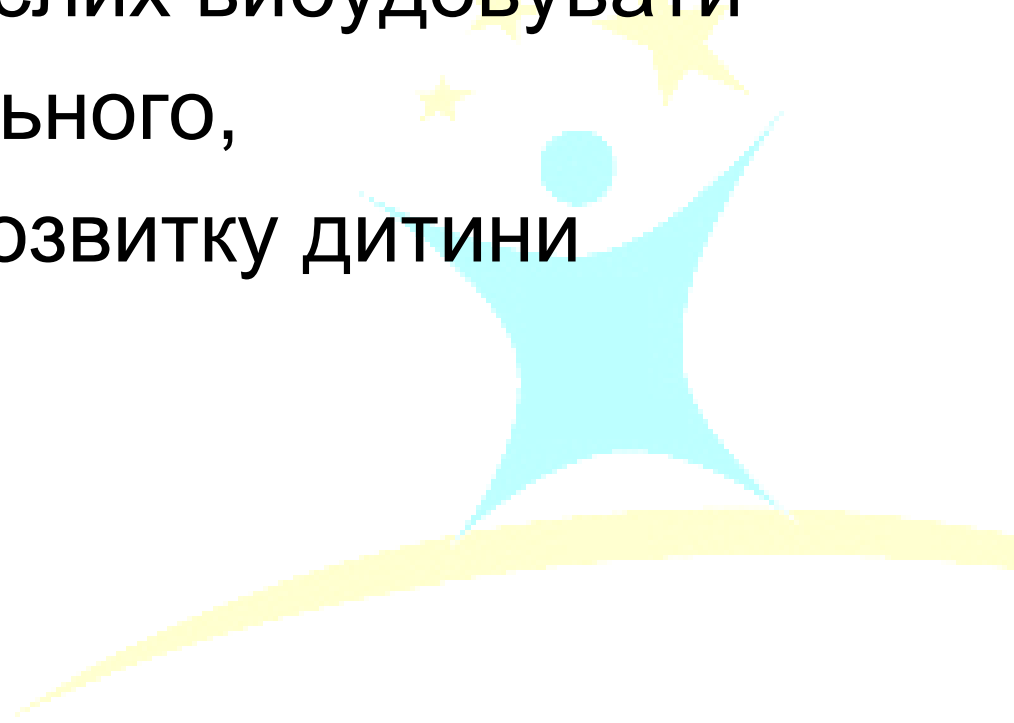
Проект фінансується
Європейським Союзом

Оцінка потреб дитини

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

Оцінка потреб дитини дає
можливість, перш за все, для
значущих дорослих вибудовувати
стратегії стабільного,
гармонійного розвитку дитини

Дякуємо за увагу!

Проект ЄС “Розвиток інтегрованих соціальних
служб для вразливих сімей і дітей”
вул. Десятинна 14, офіс 211, Київ, 01025, Україна
Тел./факс: +380 (44) 270 55 16
E-mail: info@everychild.kiev.ua
Web: www.everychild.org.ua

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»